

מאוצרות המשכן לאמנות

המשכן לאמנות, עין חרוד

התערוכה "מאוצרות המשכן לאמנות" מוצגת לציון יובל ה-80 של המשכן לאמנות, עין חרוד ומוקדשת לאוספים שנאצרו בו במרוצת השנים. פרישה מקיפה זו של האוספים מאפשרת להתחקות אחר המטרות שהציבו לעצמם חברי עין חרוד בהחלטתם להקים מוזיאון ומשמשת מראָה לעולמם של מי שביקשו לברוא עולם חדש אך לא

כך כתב חיים אתר, מי שהיה הסמכות האמנותית וקובע הטעם של האוסף, עם פתיחתה של "פינת אמנות" ב-7 בינואר 1938:

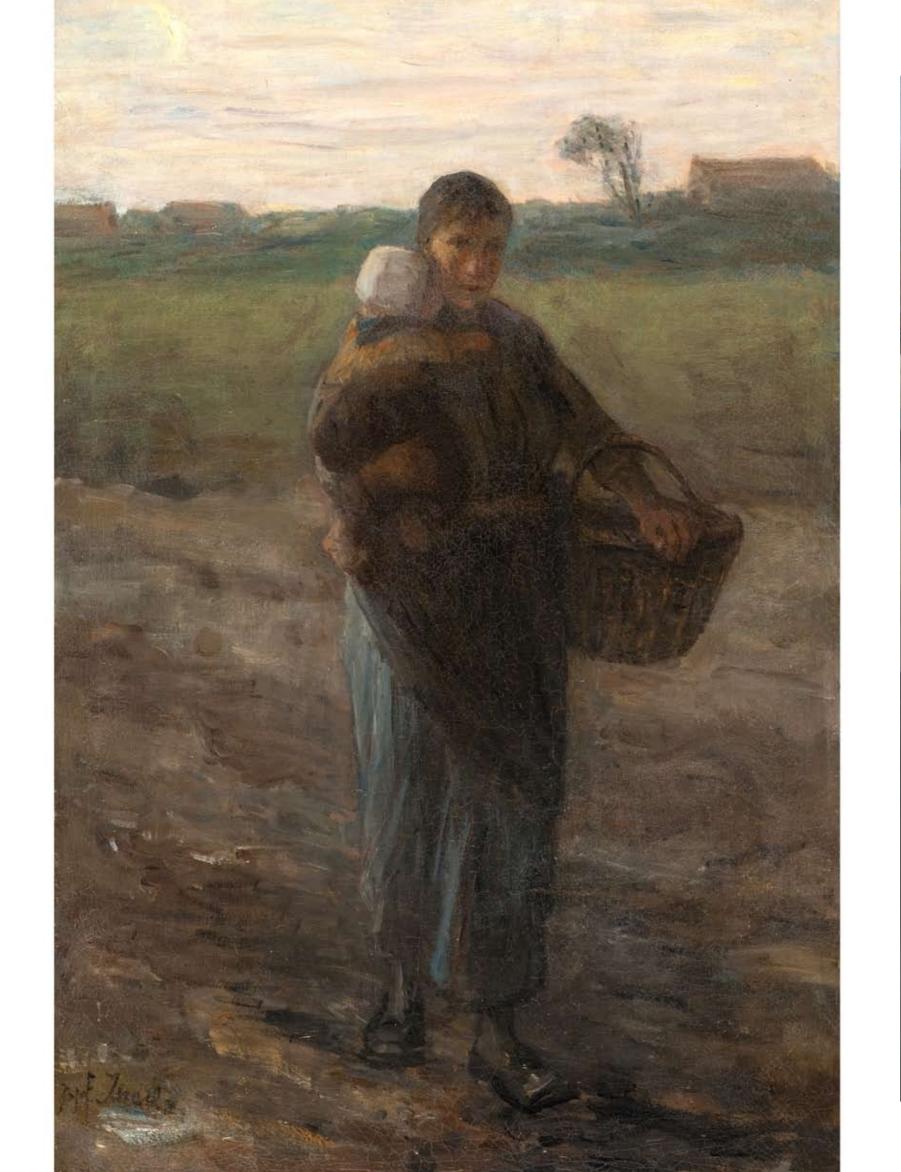
ביסודה של עין-חרוד קיבלנו על עצמנו דבר גדול מאוד, גם למעננו וגם למען ילדינו, הבאים לרשת את אוצרותינו הרוחניים ולהמשיך על יסוד זה את בניינה. לכן מחויבים הננו להעמיק את היסודות הרוחניים של חיינו, לחנך את עצמנו תוך חיים באמנות, כי אם לא זאת - נשקע תוך קטנוּת החיים והיא תכריע אותנו. [...] כי בניין האמנות - הוא גם בנין החיים בתוכנו (חיים אתר, פריז, מכתב לחברי עין-חרוד, 1938). כעבור כמה חודשים נבחר השם "משכן לאמנות", שיש בו כדי להעיד על התפקיד הרוחני והחינוכי שיועד לו. ברוח זו ציין הסופר דוד מלץ, במעמד חנוכתו של מבנה הקבע של המשכן, בשמחת תורה תש"ט (1948), כי האמנות פותחת "עין ולב" לפנימיות האדם "מתוך מגע וחדירה למעמקי הנפש, מתוך ראיית האדם וחייו מצדם הפנימי";

ואילו ההיכרות עם עברו של העם היהודי משמעותית לתפיסת ההווה מתוך "קשר פנימי עמוק לדורות ישראל, לאותו עולם יהודי אשר נופל וקם, נהרס שוב ושוב ואינו נשמד לעולם".

התערוכה מחולקת לשני אגפים, ונפרשת בין המחצית הראשונה של המאה ה-20 לבין מחציתה השנייה וראשית המאה ה-21; בין אמנים יהודים שפעלו באירופה לבין מי שיצרו בארץ-ישראל; בין חיים ומסורת יהודית בגולה, לבין מורכבות ההוויה הישראלית. חלקה המוקדם מוקדש לאמנים שפעלו בעיקר במרכזי האמנות בפולין. גרמניה, רוסיה וצרפת, והתמקדו בתיאורים של חיי היומיום בעיירה, בפוגרומים ובמוראות השואה, כמו גם בנושאי ציור קלאסיים כדיוקן, נוף וטבע דומם. בחלקה המאוחר מוצגת אמנות ארצישראלית וישראלית המשקפת את הנושאים והמגמות שהוצגו ונאספו במשכן, ובהם החלוציות האוטופית של עין חרוד; חצר הקיבוץ; ריאליזם חברתי; המקום במבטם של אמנים עולים; פריפריה גיאוגרפית ותרבותית; תפילה ואמונה, מופשט ישראלי; פיסול קטן. בשני חלקיה מעידה התערוכה על השניות המאפיינת את האוסף, אך בה בעת גם על לכידות אורגנית סביב תמות כמו "המצב האנושי", הקדושה גם על לכידות של האדם בעולם.

אוצר: יניב שפירא

18 | **כאן** | מציאות ישראלית באמנות

Treasures of the Mishkan Museum of Art

Mishkan Museum of Art Ein Harod

The exhibition "Treasures of the Mishkan Museum of Art" is dedicated to collections formed at the museum over the 80 years of its existence, and is presented throughout the museum galleries.

This comprehensive display of the collections allows for an exploration of the goals outlined by the members of Kibbutz Ein Harod when they decided to establish a museum. It captures the world of those who sought to create a new world without forgetting where they had come from, and reflects, in its own way, the history of the Jewish people in the 20th century.

The Mishkan Museum of Art began as an "art corner," which opened on January 7, 1938, in the shack that served as the studio of Chaim Atar. Several months later, it was renamed "Mishkan" - a Hebrew word originating in the biblical term for the portable temple built by the Israelites in the desert. This name attests to the spiritual and educational role that was assigned to the assembly of artworks in the life of the kibbutz. The collections were based on two central tenets: the importance of art, and the connection to the Jewish past. At the opening of the "art corner," Atar - the artistic authority who determined the character of the collection - made the following proclamation: In founding Ein Harod, we took upon ourselves a serious mission, both for ourselves and for our children, who will inherit our spiritual treasures and use them as the basis for the further development of the kibbutz. We are thus committed to deepen the spiritual foundations of our life, to educate ourselves through life in art. . . . the building of art - is also the building of the life within us. (Chaim Atar, letter to the members of Ein Harod, Paris, 1938) In the same spirit, at the opening of the museum's permanent building in 1948, the novelist

David Malets noted that art's role was to open "an eye and a heart" onto man's interiority, "by touching upon and penetrating the depths of the soul, and by viewing man and his life from the inside." The acquaintance with the Jewish people's past, he added, was significant to the perception of the present, based on "a deep internal connection to the past generations of the Jewish nation, and to the Jewish world that is repeatedly destroyed and resurrected, yet never annihilated." The early section of the exhibition covers the first half of the 20th century, while the later section is devoted to the second half of the 20th century and the early years of the 21st century. The works on display include ones created by Jewish artists active in Europe as well as by Israeli artists, and cover topics ranging from life and Jewish tradition in the Diaspora to the complexity of the Israeli experience. The early section includes artists who worked mostly in the art centers of Poland, Germany, Russia and France, and focused on descriptions of everyday life in the Jewish shtetl, on pogroms, and on the horrors of the Holocaust, as well as on classical genres such as portraiture, landscape, and still life. The later section is devoted to Israeli art that reflects the themes and trends presented and collected at the museum, including: the utopian, pioneering vision represented by Ein Harod; art created on the kibbutz; social realism; the notion of place in the work of immigrant artists; multiple voices in Israeli society and art; and Israeli abstract painting and small-scale sculpture. The two sections of the exhibition attest to the duality characteristic of the collection, while revealing its organic cohesion around themes such as "the human condition," the sacred aspects of the everyday, and humanity's place in the world__

